Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

►B

UREDBA (EU) br. 691/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 6. srpnja 2011.

o europskim ekonomskim računima okoliša

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 192, 22.7.2011., str. 1.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
►M1	Uredba (EU) br. 538/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014.	L 158	113	27.5.2014.
►M2	Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/125 od 19. studenoga 2021.	L 20	40	31.1.2022.
►M3	Uredba (EU) 2024/3024 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2024.	L 3024	1	6.12.2024.

▼B

UREDBA (EU) br. 691/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 6. srpnja 2011.

o europskim ekonomskim računima okoliša

(Tekst značajan za EGP)

▼M3

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja zajednički okvir za prikupljanje, pripremanje, dostavljanje i ocjenjivanje europskih ekonomskih računa okoliša u svrhu uspostave ekonomskih računa okoliša kao satelitskih računa za Europski sustav računa 2010. (ESA 2010.) utvrđen u Uredbi (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), osiguranjem metodologije, zajedničkih normi, definicija, klasifikacija i računovodstvenih pravila namijenjenih za pripremanje ekonomskih računa okoliša.

Ova Uredba također doprinosi pružanju pouzdanih informacija o ključnim trendovima, pritiscima i pokretačima promjena u okolišu te time podupire praćenje i ocjenjivanje napretka Unije u ispunjavanju njezinih okolišnih ciljeva utvrđenih u pravu Unije kao i njezinih međunarodnih okolišnih obveza.

▼B

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe koriste se sljedeće definicije:

1. „emisije u zrak” znači fizički tok plinovitih ili čestičnih materijala iz nacionalnog gospodarstva (procesa proizvodnje ili potrošnje) u atmosferu (kao dio sustava okoliša);

2. „porez vezan za okoliš” znači porez čija je porezna osnovica fizička jedinica (ili nadomjestak za fizičku jedinicu) nečega što ima dokazan specifičan negativan učinak na okoliš i koji je u ►M3 ESA 2010 ◄ utvrđen kao porez;

3. „računi tokova materijala u cjelokupnom gospodarstvu (EW-MFA)” znači dosljedne zbirke inputa materijala u nacionalna gospodarstva, promjena u zalihama materijala unutar gospodarstva i outputi materijala u druga gospodarstva ili u okoliš;

([1]) Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1.).

▼M1

4. „izdaci za zaštitu okoliša” znači gospodarski resursi koje rezidentne jedinice namjenjuju zaštiti okoliša. Zaštita okoliša uključuje sve aktivnosti i djelovanja čija je glavna svrha prevencija, smanjenje i uklanjanje onečišćenja i svakog drugog uništavanja okoliša. Te aktivnosti i djelovanja uključuju sve mjere za obnovu okoliša nakon njegovog uništavanja. Iz ove definicije izuzete su aktivnosti koje bez obzira na povoljan učinak za okoliš prvenstveno zadovoljavaju tehničke potrebe ili unutarnje zahtjeve za higijenu ili osiguranje poduzeća ili druge institucije;

5. „sektor ekoloških dobara i usluga” znači proizvodne djelatnosti nacionalnog gospodarstva koje stvaraju ekološke proizvode (ekološka dobra i usluge). Ekološki proizvodi jesu proizvodi koji su proizvedeni u svrhu zaštite okoliša, kako je navedeno u točki 4., i upravljanja resursima. Upravljanje resursima uključuje očuvanje, održavanje i povećanje zaliha prirodnih resursa i stoga zaštitu tih resursa od njihovog iscrpljivanja;

6. „računi fizičkog toka energije” znači stalno usklađivanje fizičkih tokova energije u nacionalnim gospodarstvima, tokove unutar gospodarstva i *outpute* u druga gospodarstva ili okoliš;

▼M3

7. „računi šuma” znači računi imovine za šumske resurse, koji uključuju pošumljena zemljišta i drvnu građu na pošumljenim zemljištima, te računi gospodarskih djelatnosti za šumarstvo i sječu drva;

8. „subvencije za okoliš i slični transferi” znači tekući i kapitalni transferi, u smislu ESA-e 2010., namijenjeni za podupiranje aktivnosti zaštite okoliša, prirodnih resursa i povezanih proizvoda;

9. „računi ekosustava” znači skupina računa osmišljenih za davanje dosljednih informacija o obuhvatu i stanju ekosustava te o tokovima usluga iz tih ekosustava u socioekonomski sustav.

▼B

Članak 3.

Moduli

1. Ekonomski računi okoliša koje treba pripremati u zajedničkom okviru iz članka 1. razvrstavaju se u sljedeće module:

(a) modul za račune emisija u zrak, kako je utvrđeno u Prilogu I.;

(b) modul za poreze vezane za okoliš prema gospodarskoj djelatnosti, kako je utvrđeno u Prilogu II.;

(c) modul za račune tokova materijala u cjelokupnom gospodarstvu, kako je utvrđeno u Prilogu III.;

▼M1

(d) modul za račune izdataka za zaštitu okoliša, kao što je navedeno u Prilogu IV.;

(e) modul za račune sektora ekoloških dobara i usluga, kao što je navedeno u Prilogu V.;

(f) modul za račune fizičkog toka energije, kao što je navedeno u Prilogu VI.;

▼M3

(g) modul za račune šuma, kako je utvrđeno u Prilogu VII.;

(h) modul za račune subvencija za okoliš i sličnih transfera, kako je utvrđeno u Prilogu VIII.;

(i) modul za račune ekosustava, kako je utvrđeno u Prilogu IX.

▼B

2. Svaki prilog sadrži sljedeće informacije:

(a) ciljeve radi kojih se pripremaju računi;

(b) obuhvat računa;

(c) popis značajki za koje se pripremaju i šalju podaci;

(d) prvu referentnu godinu, učestalost i rokove dostavljanja za pripremu računa;

(e) tablice za izvješćivanje;

(f) najdulje moguće trajanje prijelaznog razdoblja iz članka 8. tijekom kojeg Komisija može odobriti odstupanja.

▼M3

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 9. ako je to potrebno kako bi se uzeo u obzir okolišni, gospodarski i tehnički razvoj radi:

(a) dopune ove Uredbe pružanjem metodoloških smjernica;

(b) izmjene priloga od I. do VI. u pogledu informacija iz stavka 2. točaka (c), (d) i (e);

(c) izmjene priloga VII., VIII. i IX. u pogledu informacija iz stavka 2. točaka (c), (d) i (e) pod uvjetom da se:

i. popis značajki iz stavka 2. točke (c) mijenja samo za najviše četiri obilježja za svaki Prilog svake 3 godine; i

ii. informacije iz stavka 2. točke (d) mijenjaju samo kako bi se utvrdila prva referentna godina, učestalost i rokovi dostavljanja za svaku dodatnu značajku;

▼M3

U izvršavanju svojih ovlasti na temelju ovog stavka, Komisija osigurava da se njezinim delegiranim aktima ne nameću znatna dodatna opterećenja državama članicama i ispitanicima. Komisija propisno obrazlaže svoje delegirane akte.

▼M1

4. Komisija ima ovlasti donošenja delegiranih akata u skladu s člankom 9. kako bi se utvrdili energenti iz odjeljka 3. Priloga VI. na temelju popisa iz Uredbe (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

Takvi delegirani akti ne nameću značajna dodatna opterećenja za države članice ili ispitanike. Prilikom uspostave i naknadnog ažuriranja popisa iz prvog stavka, Komisija propisno opravdava svoja djelovanja, prema potrebi koristeći *input* relevantnih stručnjaka s područja analize troškova, uključujući ocjenu opterećenja ispitanika i troškova izrade.

5. Kako bi se olakšala ujednačena primjena Priloga V., Komisija do 31. prosinca 2015. provedbenim aktima utvrđuje indikativnu zbirku ekoloških dobara i usluga gospodarskih djelatnosti prema Prilogu V. na temelju sljedećih kategorija: posebne ekološke usluge, proizvodi namijenjeni isključivo okolišu (povezani proizvodi), prilagođena dobra i tehnologije zaštite okoliša. Komisija prema potrebi ažurira zbirku.

Provedbeni akti navedeni u prvom podstavku donose se u skladu s postupkom razmatranja iz članka 11. stavka 2.

▼B

Članak 4.

▼M3

Pilot istraživanja i studije izvedivosti

1. Komisija sastavlja program za pilot istraživanja i studije izvedivosti koje države članice provode dobrovoljno radi razvoja izvješćivanja i poboljšanja kvalitete podataka, uspostavljanja dugoročnih nizova i razvoja metodologije. Program uključuje pilot istraživanja kojima se ispituju novi moduli ekonomskih računa okoliša. Pri sastavljanju programa Komisija posebnu pozornost posvećuje modulima koji generiraju podatke o subvencijama za energiju, uključujući subvencije za fosilna goriva, i osigurava da se državama članicama i ispitanicima ne nameću dodatna administrativna ili financijska opterećenja.

▼B

2. Komisija ocjenjuje i objavljuje rezultate pilot istraživanja uzimajući u obzir korist dostupnosti podataka u odnosu na trošak prikupljanja i administrativno opterećenje izvješćivanja. Ti se rezultati uzimaju u obzir u prijedlozima za uvođenje novih modula ekonomskih računa okoliša koje Komisija može uključiti u izvješće iz članka 10.

([1]) Uredba (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o energetskoj statistici (SL L 304, 14.11.2008., str. 1.).

▼M3

3. Uz program za pilot istraživanja i studije izvedivosti, Komisija (Eurostat) do 27. lipnja 2026., u suradnji s državama članicama, provodi procjenu metodoloških mogućnosti i izvedivosti novčanog vrednovanja, mogućih izvještajnih vrijednosti, ako te vrijednosti nedostaju, i mogućih alternativnih načina mjerenja za račune usluga ekosustava, uzimajući u obzir međunarodne standarde Sustava integriranih okolišno-ekonomskih računa okoliša – Računovodstvo ekosustava (SEEA EA). Na temelju rezultata te procjene i tih istraživanja odnosno studija Komisija može Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti zakonodavni prijedlog o izmjeni ove Uredbe kako bi se uključili monetarni računi ekosustava.

▼B

Članak 5.

Prikupljanje podataka

1. Države članice prikupljaju potrebne podatke za bilježenje značajki iz članka 3. stavka 2. točke (c) u skladu s prilozima ovoj Uredbi.

2. Države članice prikupljaju potrebne podatke koristeći kombinacije različitih izvora navedenih dalje u tekstu i poštujući načelo administrativnog pojednostavljenja:

(a) ankete;

(b) postupci statističkih procjena u slučajevima kada neke značajke nisu zabilježene za sve jedinice;

(c) administrativni izvori;

▼M3

(d) svi drugi relevantni izvori, metode ili inovativni pristupi pod uvjetom da omogućuju izradu ekonomskih računa okoliša koji su usporedivi i usklađeni s primjenjivim specifičnim zahtjevima kvalitete.

Države članice koje odluče primjenjivati izvore, metode ili inovativne pristupe iz točke (d) obavješćuju Komisiju (Eurostat) što je prije moguće prije kraja godine koja prethodi provedbi metode te dostavljaju pojedinosti o kvaliteti dobivenih podataka.

▼B

3. Države članice obavješćuju Komisiju i dostavljaju pojedinosti o korištenim metodama i izvorima.

Članak 6.

Dostavljanje Komisiji (Eurostat)

1. Države članice Komisiji (Eurostatu) dostavljaju podatke utvrđene u prilozima, uključujući povjerljive podatke, u rokovima koji su utvrđeni u prilozima.

▼B

2. Podaci se dostavljaju u odgovarajućem tehničkom formatu koji Komisija treba utvrditi provedbenim aktima. Ti se provedbeni akti usvajaju u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.

Članak 7.

Ocjena kvalitete

1. Za potrebe ove Uredbe na podatke koji se trebaju dostaviti primjenjuju se mjerila kvalitete iz članka 12. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

2. Države članice dostavljaju Komisiji (Eurostat) izvješće o kvaliteti dostavljenih podataka.

3. Primjenjujući mjerila kvalitete iz stavka 1. na podatke obuhvaćene ovom Uredbom, Komisija donosi provedbene akte radi utvrđivanja načina, strukture i učestalosti izvješća o kvaliteti. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.

4. Komisija (Eurostat) ocjenjuje kvalitetu dostavljenih podataka i može u roku od jednog mjeseca od primitka podataka zatražiti od predmetne države članice da prema potrebi dostavi dodatne informacije o podacima ili revidiran skup podataka.

▼M3

Članak 8.

Odstupanja

1. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se državama članicama odobravaju odstupanja u mjeri u kojoj njihovi nacionalni statistički sustavi zahtijevaju veće prilagodbe. Odstupanja od priloga mogu se odobriti tijekom prijelaznog razdoblja koje je u njima navedeno. Također se mogu odobriti odstupanja od provedbenih mjera i delegiranih akata donesenih na temelju ove Uredbe. Ta se odstupanja mogu odobriti na razdoblje od najviše 2 godine. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.

Prvi podstavak ovog stavka ne primjenjuje se na promjene koje proizlaze iz izmjena klasifikacija i nomenklatura ili promjene računovodstvenih okvira nacionalnih i regionalnih računa u skladu s Uredbom (EU) br. 549/2013.

2. Za potrebe dobivanja odstupanja od priloga VII., VIII. i IX. na temelju stavka 1. dotična država članica podnosi propisno obrazložen zahtjev Komisiji do 27. prosinca 2026. Za potrebe dobivanja odstupanja na temelju stavka 1. od provedbenih mjera ili delegiranih akata donesenih na temelju ove Uredbe koji stupaju na snagu nakon 26. prosinca 2024. dotična država članica podnosi propisno obrazložen zahtjev Komisiji u roku od tri mjeseca od datuma stupanja na snagu dotične mjere ili dotičnog akta.

▼M3

Članak 8.a

Financiranje

1. Za provedbu ove Uredbe Unija iz Programa jedinstvenog tržišta uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) osigurava financijsku potporu nacionalnim statističkim uredima i drugim nacionalnim tijelima iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 223/2009 za:

(a) razvoj statističkih metodologija na temelju ove Uredbe, uključujući sudjelovanje država članica u reprezentativnim pilot istraživanjima i studijama izvedivosti iz članka 4.;

(b) poboljšanje statističke kvalitete računa, posebno za razvoj ili poboljšanje procesa, uključujući digitalna rješenja kojima je cilj izrada kvalitetnijih statistika;

(c) poboljšanje pravodobnosti računa i smanjenje administrativnog opterećenja i opterećenja izvješćivanja.

2. Iznos financijskog doprinosa Unije na temelju ovog članka utvrđuje se u skladu s pravilima Programa jedinstvenog tržišta kao dio godišnjeg proračunskog postupka, podložno raspoloživosti financijskih sredstava. Proračunsko tijelo određuje odobrena sredstva raspoloživa za svaku godinu.

3. Za provedbu ove Uredbe financijski doprinos može se staviti na raspolaganje nacionalnim statističkim uredima i drugim nacionalnim tijelima iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 223/2009 i iz drugih primjenjivih financijskih programa Unije u skladu s pravilima tih programa.

Članak 9.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavaka 3. i 4. i članka 10. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 11. kolovoza 2011. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavaka 3. i 4. i članka 10. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

([1]) Uredba (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014 (SL L 153, 3.5.2021., str. 1.).

▼M3

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 3. ili 4. ili članka 10. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 9.a

Portal statističkih podataka o ekonomskim računima okoliša („prikaz pokazatelja”)

1. Komisija (Eurostat) uspostavlja Portal statističkih podataka o ekonomskim računima okoliša (, prikaz pokazatelja) na kojem se sažimaju ključni pokazatelji iz ekonomskih računa okoliša na način koji je prilagođen korisnicima i interaktivan.

Na portalu podataka prikazuju se podaci koje su dostavile države članice u svakom modulu utvrđenom u ovoj Uredbi i podaci o ulaganjima za ublažavanje klimatskih promjena iz članka 10. četvrtog stavka.

2. Portal podataka mora biti operativan do 31. prosinca 2024. te ga Komisija (Eurostat) ažurira jednom godišnje. Portal podataka javno je dostupan na internetskim stranicama Eurostata.

▼B

Članak 10.

Izvješće i preispitivanje

Do 31. prosinca 2013. i svake 3 godine nakon toga, Komisija dostavlja izvješće o primjeni ove Uredbe Europskom parlamentu i Vijeću. U tom izvješću posebno ocjenjuje kvalitetu dostavljenih podataka, metode prikupljanja podataka, administrativno opterećenje na države članice i jedinice koje izvješćuju, kao i izvedivost i učinkovitost tih statistika.

Izvješće prema potrebi i uzimajući u obzir rezultate iz članka 4. stavka 2. prate prijedlozi:

▼M3

— za uvođenje novih modula ekonomskih računa okoliša, kao što su računi voda (kvantitativni i kvalitativni), računi izdataka za upravljanje resursima, subvencije ili mjere potpore potencijalno štetne za okoliš i računi otpada;

▼B

— namijenjeni daljnjem poboljšanju kvalitete podataka i metoda prikupljanja podataka, radi bolje pokrivenosti i usporedivosti podataka i smanjenje administrativnog opterećenja na poslovanje i administraciju.

▼M3

Do 31. prosinca 2024. i najmanje svake 2 godine nakon toga Komisija (Eurostat) izdaje digitalnu publikaciju koja sadržava podatke i statističke podatke o ublažavanju klimatskih promjena, uključujući ulaganja, sastavljene na temelju relevantnih podataka dostupnih iz modula ekonomskih računa okoliša i, prema potrebi, iz drugih izvora podataka.

Komisija (Eurostat) donosi delegirane akte u skladu s člankom 9. kako bi se, prema potrebi, izmijenio Prilog V. odjeljak 3 radi uključivanja značajki u pogledu drugih ulaganja za ublažavanje klimatskih promjena. Podaci navedeni u digitalnoj publikaciji iz trećeg stavka ovog članka raščlanjeni su po državi članici, uključujući u pogledu ulaganja, i obuhvaćaju sve sektore gospodarstva i djelatnosti.

Do 27. prosinca 2026. Komisija procjenjuje kvalitetu dostupnih podataka o subvencijama za energiju, uključujući subvencije za fosilna goriva, o prilagodbi klimatskim promjenama i o vodi te, prema potrebi, podnosi zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću za uvođenje novih modula ekonomskih računa okoliša za subvencije za energiju, uključujući subvencije za fosilna goriva; za prilagodbu klimatskim promjenama, uključujući s time povezane izdatke, i za račune voda.

▼B

Članak 11.

Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor Europskog statističkog sustava osnovan na temelju Uredbe (EZ) br. 223/2009. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 12.

Stupanje na snagu

Ova uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

▼B

PRILOG I.

MODUL ZA RAČUNE EMISIJA U ZRAK

Odjeljak 1.

CILJEVI

U računima emisija u zrak bilježe se i predstavljaju podaci o emisijama u zrak na način koji je usklađen sa sustavom nacionalnih računa. U njima se bilježe emisije u zrak nacionalnog gospodarstva raščlanjene prema gospodarskim djelatnostima iz kojih nastaju emisije, kako je opisano u ►M3 ESA 2010 ◄. Gospodarske djelatnosti obuhvaćaju proizvodnju i potrošnju.

U ovom su Prilogu utvrđeni podaci koje države članice trebaju prikupljati, pripremati, dostavljati i ocjenjivati za račune emisija u zrak. Ti će se podaci pripremati na način koji povezuje emisije s gospodarskim djelatnostima proizvodnje i potrošnje industrije i domaćinstava. Podaci o neposrednim emisijama koji se šalju na temelju ove Uredbe združivat će se s tablicama gospodarskih inputa i outputa, tablicama ponude i uporabe te podacima o potrošnji domaćinstava koje se već šalju Komisiji (Eurostat) u okviru izvješćivanja na temelju ►M3 ESA 2010 ◄.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

Računi emisija u zrak imaju jednake granice sustava kao i ►M3 ESA 2010 ◄ i isto se temelje na načelu rezidentnosti.

U skladu s ►M3 ESA 2010 ◄, pojam rezidentnosti temelji se na sljedećem načelu: jedinica se smatra rezidentnom jedinicom neke države ako ima središte gospodarskog interesa na ekonomskom području te države, tj. ako tijekom duljeg razdoblja (jedne godine ili dulje) obavlja gospodarske djelatnosti na tom području.

Računi emisija u zrak bilježe emisije koje nastaju iz djelatnosti svih rezidentnih jedinica, neovisno o tome gdje te emisije geografski nastaju u stvarnosti.

Računi emisija u zrak bilježe tokove ostataka plinovitih i čestičnih materijala koji potječu iz nacionalnog gospodarstva i utječu u atmosferu. Za potrebe ove Uredbe pojam „atmosfera” odnosi se na dio ekosustava. Granica sustava se odnosi na granicu između nacionalnog gospodarstva (kao dijela gospodarskog sustava) i atmosfere (kao dijela ekosustava). Nakon što pređu granicu sustava, emitirane tvari izvan su čovjekove kontrole i postaju dio prirodnih ciklusa materijala te mogu uzrokovati više vrsta učinaka u okolišu.

▼M2

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice izrađuju statistike o emisijama u zrak sljedećih onečišćujućih tvari:

Naziv	**Simbol**	Jedinica izvješćivanja
Ugljikov dioksid bez emisija iz biomase	CO_2	1 000 tona (Gg)
Ugljikov dioksid iz biomase	CO_2 iz biomase	1 000 tona (Gg)

▼M2

Naziv	Simbol	Jedinica izvješćivanja
Dušikov oksid	N2O	tone (Mg)
Metan	CH_4	tone (Mg)
Perfluorougljici	PFC	tone (Mg) ekvivalenta CO_2
Fluorougljikovodici	HFC	tone (Mg) ekvivalenta CO_2
Sumporov heksafluorid i dušikov trifluorid	SF_6 NF_3	tone (Mg) ekvivalenta CO_2
Dušikovi oksidi	NOX	tone (Mg) ekvivalenta NO2
Nemetanski hlapivi organski spojevi	NMHOS	tone (Mg)
Ugljični monoksid	CO	tone (Mg)
Čestične tvari < 10 μm	PM10	tone (Mg)
Čestične tvari < 2,5 μm	PM2,5	tone (Mg)
Sumporovi oksidi	SO_X	tone (Mg) ekvivalenta SO_2
Amonijak	NH3	tone (Mg)

Svi se podaci dostavljaju zaokruženi na jedno decimalno mjesto.

▼B

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI SLANJA

1. Statistički se podaci pripremaju i dostavljaju jednom godišnje.

2. Statistički se podaci dostavljaju u roku od 21 mjeseca od kraja referentne godine.

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, čim postane dostupno dovoljno podataka iz pojedinačnih država, Komisija (Eurostat) priprema procjene ukupnih iznosa na razini EU-27 za glavne agregate ovog modula. Komisija (Eurostat) kad god je to moguće priprema i objavljuje procjene za podatke koje države članice nisu dostavile unutar roka iz točke 2.

4. Prva referentna godina je godina u kojoj ova Uredba stupa na snagu.

5. Države članice prilikom dostavljanja prvih podataka uključuju godišnje podatke od 2008. do prve referentne godine.

6. Prilikom svakog sljedećeg dostavljanja podataka Komisiji, države članice dostavljaju godišnje podatke za godine n-4, n-3, n-2, n-1 i n, pri čemu je n referentna godina.

▼M2

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

1. Za svaku od značajki iz odjeljka 3. izrađuju se podaci na temelju hijerarhijske klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Rev. 2 (razina agregiranja A*64), koja je potpuno usklađena s ►M3 ESA 2010 ◄. Pored toga pripremaju se podaci za:

▼M2

— emisije u zrak iz kućanstava,

— vezne stavke, pod čime se misli na izvješćivanje o stavkama kojima se jasno usklađuju razlike između računa emisija u zrak koji se prijavljuju na temelju ove Uredbe i podataka koji se prijavljuju u službenim nacionalnim inventarima emisija u zrak.

2. Hijerarhijska klasifikacija iz stavka 1. je sljedeća:

Emisije u zrak iz industrije — NACE Rev. 2 (A*64)

Emisije u zrak iz kućanstava

— Promet

— Grijanje/hlađenje

— Drugo

Vezne stavke

Računi ukupnih emisija u zrak (proizvodne djelatnosti + kućanstva) za svaku od značajki iz odjeljka 3.

Umanjeno za nacionalne rezidente u inozemstvu

— nacionalna ribarska plovila koja djeluju u inozemstvu

— kopneni promet

— vodni promet

— zračni promet

Uvećano za nerezidente na području

+ kopneni promet

+ vodni promet

+ zračni promet

(+ ili –) ostale prilagodbe i statistička odstupanja

= ukupne emisije onečišćujuće tvari X kako se izvješćuju UNFCCC-u ([1])/CLRTAP-u ([2])

▼B

Odjeljak 6.

NAJDULJE TRAJANJE PRIJELAZNIH RAZDOBLJA

Najdulje trajanje prijelaznog razdoblja za primjenu odredbi ovog Priloga je 2 godine od prvog roka dostavljanja.

([1]) Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime.
([2]) Konvencija o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.

▼B

PRILOG II.

MODUL ZA POREZE VEZANE ZA OKOLIŠ PREMA GOSPODARSKOJ DJELATNOSTI

Odjeljak 1.

CILJEVI

U statistikama poreza vezanih za okoliš bilježe se i predstavljaju podaci sa stajališta poreznih obveznika na način koji je potpuno usklađen s podacima koji se šalju na temelju ►M3 ESA 2010 ◄. U njima se bilježe prihodi nacionalnih gospodarstava od poreza vezanih za okoliš prema gospodarskoj djelatnosti. Gospodarske djelatnosti obuhvaćaju proizvodnju i potrošnju.

U ovom su prilogu utvrđeni podaci koje države članice trebaju prikupljati, pripremati, dostavljati i ocjenjivati za prihode od poreza vezanih za okoliš prema gospodarskoj djelatnosti.

Statistike poreza vezanih za okoliš mogu se izravno temeljiti na poreznim statistikama i financijskim statistikama vlade, ali korištenje podataka o porezima koji se šalju na temelju ►M3 ESA 2010 ◄, ako je moguće, ima određene prednosti.

Statistike poreza vezanih za okoliš temelje se na iznosima koji se dokazuju ocjenama i izjavama ili vremenski prilagođenim novčanim primicima, kako bi se osigurala dosljednost s ►M3 ESA 2010 ◄ i povećala međunarodna usporedivost.

►M3 ESA 2010 ◄ također sadrži informacije o tome koje industrije i sektori plaćaju poreze. Informacije o porezima koje se šalju na temelju ►M3 ESA 2010 ◄ mogu se pronaći u računima institucionalnog sektora i tablicama ponude i uporabe.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

Porezi vezani za okoliš imaju iste granice sustava kao i ►M3 ESA 2010 ◄ i sastoje se od obveznih nepovratnih plaćanja u gotovini ili u naravi koje prikuplja opća država ili institucije Unije.

Porezi vezani za okoliš pripadaju sljedećim kategorijama ►M3 ESA 2010 ◄:

— porezi na proizvodnju i uvoz (D.2),

— tekući porezi na dohodak, imovinu itd. (D.5),

— kapitalni porezi (D.91).

▼M2

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice izrađuju statistike o porezima povezanima s okolišem prema sljedećim značajkama:

— porezi na energiju,

— porezi na promet,

— porezi na onečišćenje,

— porezi na resurse.

Osim toga, države članice kao posebnu značajku prijavljuju državne porezne prihode zabilježene u Europskom sustavu računa koji se odnose na sudjelovanje u sustavu EU-a za trgovanje emisijama.

▼M2

Države članice također kao posebnu značajku prijavljuju druge poreze povezane s okolišem koji su uključeni u ukupne poreze na energiju, promet, onečišćenje ili resurse i koji se naplaćuju na sadržaj ugljika u gorivima (drugi porezi na CO_2).

Svi podaci navode se u milijunima jedinica domaće valute.

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI ZA DOSTAVU

1. Statistički podaci sastavljaju se i dostavljaju jednom godišnje.

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 16 mjeseci od kraja referentne godine. To se primjenjuje od referentne godine 2020.

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) izrađuje procjene ukupnih iznosa na razini EU-27 za glavne agregate ovog modula čim na raspolaganju ima dovoljno podataka o pojedinačnim zemljama. Kad god je to moguće, Komisija (Eurostat) izrađuje i objavljuje procjene podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva je referentna godina 2020.

5. Pri svakom dostavljanju podataka Komisiji države članice dostavljaju godišnje podatke za godine n–4, n–3, n–2, n–1 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice mogu dostaviti sve dostupne podatke za godine koje prethode 2016.

▼B

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

Za svaku od značajki iz odjeljka 3., o podacima se izvješćuje sa stajališta poreznih obveznika.

O podacima o proizvođačima izvješćuje se raščlanjeno prema hijerarhijskoj klasifikaciji gospodarskih djelatnosti NACE Rev. 2 (razina agregiranja A*64 kako je utvrđena u ►M3 ESA 2010 ◄).

O podacima o potrošačima izvješćuje se za:

— domaćinstva,

— nerezidente.

Ako se porez ne može pripisati niti jednoj od gore navedenih skupina djelatnosti, o podacima se izvješćuje kao da su neraspoređeni.

Odjeljak 6.

NAJDULJE TRAJANJE PRIJELAZNIH RAZDOBLJA

Najdulje trajanje prijelaznog razdoblja za primjenu odredbi ovog Priloga je 2 godine od prvog roka dostavljanja.

▼B

PRILOG III.

MODUL ZA RAČUNE TOKOVA MATERIJALA U CJELOKUPNOM GOSPODARSTVU (EW-MFA)

Odjeljak 1.

CILJEVI

Računi tokova materijala u cjelokupnom gospodarstvu (EW-MFA) obuhvaćaju sve čvrste, plinovite i tekuće materijale, osim tokova zraka i vode, koji se mjere u jedinicama mase po godini. Kao i sustav nacionalnih računa, EW-MFA imaju dvije glavne namjene. Detaljni tokovi materijala osiguravaju bogatu empirijsku bazu podataka za brojna analitička istraživanja. Isto tako se koriste za pripremu različitih pokazatelja tokova materijala u cjelokupnom gospodarstvu za nacionalna gospodarstva.

U ovom su Prilogu utvrđeni podaci koje države članice moraju prikupljati, pripremati, dostavljati i ocjenjivati za EW-MFA.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

Razlika između zaliha i tokova temeljno je načelo sustava toka materijala. Općenito, tok je varijabla koja mjeri količinu u nekom vremenskom razdoblju, dok je zaliha varijabla koja mjeri količinu u određenom trenutku. Računi EW-MFA odgovaraju pojmu toka. Njima se mjeri tok inputa i outputa materijala i promjena zaliha unutar gospodarstva u jedinicama mase godišnje.

Računi EW-MFA usklađeni su s načelima sustava nacionalnih računa, kao što je načelo rezidentnosti. Oni prate tokove materijala koji su povezani s djelatnostima svih rezidentnih jedinica nacionalnog gospodarstva, neovisno o njihovoj geografskoj lokaciji.

U računima EW-MFA postoje dvije važne vrste toka materijala koji prelaze granice sustava:

1. tokovi materijala između nacionalnog gospodarstva i prirodnog okoliša. Sastoje se od iskorištavanja materijala (tj. sirovina ili neobrađenih materijala) i ispuštanja materijala (koji se često nazivaju ostacima) u prirodni okoliš;

2. tokovi materijala između nacionalnog gospodarstva i preostalog svjetskog gospodarstva. Obuhvaćaju uvoz i izvoz.

Svi tokovi koji prelaze te granice sustava obuhvaćeni su računima EW-MFA, kao i dopunjavanje zaliha materijala koje je stvorio čovjek. Svi ostali tokovi materijala unutar gospodarstva nisu predstavljeni u računima EW-MFA. To znači da se nacionalno gospodarstvo u EW-MFA promatra u cijelosti i da npr. nisu opisane dostave proizvoda između sektora industrije. Također nisu obuhvaćeni prirodni tokovi unutar prirodnog okoliša.

▼B

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice prema potrebi pripremaju statističke podatke za značajke navedene u odjeljku 5. za račune EW-MFA.

1. Iskorištavanje domaćih izvora obuhvaća godišnje količine krutih, tekućih i plinovitih materijala (osim zraka i vode) koji se iskorištavaju iz prirodnog okoliša kao ulaz u gospodarstvu.

2. Fizički uvoz i fizički izvoz obuhvaća svu uvezenu ili izvezenu robu u jedinicama mase. Razmijenjena roba obuhvaća robu u svim fazama obrade, od sirovina do konačnih proizvoda.

▼M2

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI ZA DOSTAVU

1. Statistički podaci sastavljaju se i dostavljaju jednom godišnje.

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 16 mjeseci od kraja referentne godine. To se primjenjuje od referentne godine 2021.

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) izrađuje procjene ukupnih iznosa na razini EU-27 za glavne agregate ovog modula čim na raspolaganju ima dovoljno podataka o pojedinačnim zemljama. Kad god je to moguće, Komisija (Eurostat) izrađuje i objavljuje procjene podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva je referentna godina 2021.

5. Pri svakom dostavljanju podataka Komisiji države članice dostavljaju godišnje podatke za godine n–4, n–3, n–2, n–1 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice mogu dostaviti sve dostupne podatke za godine koje prethode 2017.

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

Podaci izraženi u jedinicama mase izrađuju se za značajke navedene u sljedećim tablicama.

Tablica A — Iskorištavanje domaćih izvora

MF.1. Biomasa

MF.1.1. Usjevi (osim krmnih usjeva)

MF.1.1.1. Žitarice

MF.1.1.2. Korjenasto i gomoljasto povrće

MF.1.1.3. Bilje za proizvodnju šećera

MF.1.1.4. Mahunarke

MF.1.1.5. Orašasti plodovi

MF.1.1.6. Uljarice

▼M2

MF.1.1.7. Povrće

MF.1.1.8. Voće

MF.1.1.9. Bilje za proizvodnju vlakana

MF.1.1.A Ostali usjevi (osim krmnih usjeva) d.n.

MF.1.2. Ostaci usjeva (korišteni), krmni usjevi i biomasa za pašu

MF.1.2.1. Ostaci usjeva (korišteni)

MF.1.2.1.1. Slama

MF.1.2.1.2. Ostali ostaci usjeva (lišće šećerne i krmne repe itd.)

MF.1.2.2. Krmni usjevi i biomasa za pašu

MF.1.2.2.1. Krmni usjevi (uključujući biomasu prikupljenu s travnatih površina)

MF.1.2.2.2. Biomasa za pašu

MF.1.3. Drvo

MF.1.3.1. Drvna građa (industrijsko oblo drvo)

MF.1.3.2. Gorivo od drva i ostalo iskorištavanje

MF.1.4. Ulov neuzgojenih riba, vodenih biljaka i životinja, lov i skupljanje

MF.1.4.1. Ulov neuzgojenih riba

MF.1.4.2. Sve ostale vodene životinje i biljke

MF.1.4.3. Lov i skupljanje

MF.2. Metalne rude (sirove rude)

MF.2.1. Željezo

MF.2.2. Obojeni metali

MF.2.2.1. Bakar

MF.2.2.2. Nikal

MF.2.2.3. Olovo

MF.2.2.4. Cink

MF.2.2.5. Kositar

MF.2.2.6. Zlato, srebro, platina i ostali plemeniti metali

MF.2.2.7. Boksit i ostali aluminij

MF.2.2.8. Uran i torij

▼**M2**

MF.2.2.9. Ostali obojeni metali

MF.3. Nemetalni minerali

MF.3.1. Mramor, granit, pješčenjak, porfir, bazalt, ostali ukrasni kamen i kamen za gradnju (osim škriljevca)

MF.3.2. Kreda i dolomit

MF.3.3. Škriljevac

MF.3.4. Minerali za kemijsku proizvodnju i mineralna gnojiva

MF.3.5. Sol

MF.3.6. Vapnenac i gips

MF.3.7. Gline i kaolin

MF.3.8. Pijesak i šljunak

MF.3.9. Ostali nemetalni minerali, d. n.

MF.3.A Iskopani zemljani materijali (uključujući tlo), samo ako se upotrebljavaju (neobvezno)

MF.4. Fosilne energetske sirovine/nosioci

MF.4.1. Ugljen i ostale krute energetske sirovine/nosioci

MF.4.1.1. Lignit (smeđi ugljen)

MF.4.1.2. Kameni ugljen

MF.4.1.3. Uljni škriljevac i bituminozni pijesak

MF.4.1.4. Treset

MF.4.2. Tekuće i plinovite energetske sirovine/nosioci

MF.4.2.1. Sirova nafta, kondenzati i tekući prirodni plin (NGL)

MF.4.2.2. Prirodni plin

Tablice B (Uvoz – Ukupna trgovina) i D (Izvoz – Ukupna trgovina)

MF.1. Biomasa

MF.1.1. Usjevi (osim krmnih usjeva)

MF.1.1.1. Žitarice

MF.1.1.2. Korjenasto i gomoljasto povrće

MF.1.1.3. Bilje za proizvodnju šećera

MF.1.1.4. Mahunarke

MF.1.1.5. Orašasti plodovi

MF.1.1.6. Uljarice

▼**M2**

MF.1.1.7. Povrće

MF.1.1.8. Voće

MF.1.1.9. Bilje za proizvodnju vlakana

MF.1.1.A Ostali usjevi (osim krmnih usjeva) d.n.

MF.1.2. Ostaci usjeva (korišteni), krmni usjevi i biomasa za pašu

MF.1.2.1. Ostaci usjeva (korišteni)

MF.1.2.1.1. Slama

MF.1.2.1.2. Ostali ostaci usjeva (lišće šećerne i krmne repe itd.)

MF.1.2.2. Krmni usjevi i biomasa za pašu

MF.1.2.2.1. Krmni usjevi (uključujući biomasu prikupljenu s travnatih površina)

MF.1.3. Drvo

MF.1.3.1. Drvna građa (industrijsko oblo drvo)

MF.1.3.2. Gorivo od drva i ostalo iskorištavanje

MF.1.4. Ulov neuzgojenih riba, vodenih biljaka i životinja, lov i skupljanje

MF.1.4.1. Ulov neuzgojenih riba

MF.1.4.2. Sve ostale vodene životinje i biljke

MF.1.5. Žive životinje i proizvodi životinjskog podrijetla (isključujući neuzgojene ribe, vodene biljke i životinje, ulovljene i sakupljene životinje)

MF.1.5.1. Žive životinje (isključujući neuzgojene ribe, vodene biljke i životinje, ulovljene i sakupljene životinje)

MF.1.5.2. Meso i mesni proizvodi

MF.1.5.3. Mliječni proizvodi, ptice, jaja i med

MF.1.5.4. Ostali proizvodi od životinja (životinjska vlakna, koža, krzno itd.)

MF.1.6. Proizvodi pretežno od biomase

MF.2. Metalne rude (sirove rude)

MF.2.1. Željezo

MF.2.2. Obojeni metali

MF.2.2.1. Bakar

MF.2.2.2. Nikal

MF.2.2.3. Olovo

▼**M2**

MF.2.2.4. Cink

MF.2.2.5. Kositar

MF.2.2.6. Zlato, srebro, platina i ostali plemeniti metali

MF.2.2.7. Boksit i ostali aluminij

MF.2.2.8. Uran i torij

MF.2.2.9. Ostali obojeni metali

MF.2.3. Proizvodi pretežno od metala

MF.3. Nemetalni minerali

MF.3.1. Mramor, granit, pješčenjak, porfir, bazalt, ostali ukrasni kamen i kamen za gradnju (osim škriljevca)

MF.3.2. Kreda i dolomit

MF.3.3. Škriljevac

MF.3.4. Minerali za kemijsku proizvodnju i mineralna gnojiva

MF.3.5. Sol

MF.3.6. Vapnenac i gips

MF.3.7. Gline i kaolin

MF.3.8. Pijesak i šljunak

MF.3.9. Ostali nemetalni minerali, d. n.

MF.3.B Proizvodi pretežno od nemetalnih minerala

MF.4. Fosilne energetske sirovine/nosioci

MF.4.1. Ugljen i ostale krute energetske sirovine/nosioci

MF.4.1.1. Lignit (smeđi ugljen)

MF.4.1.2. Kameni ugljen

MF.4.1.3. Uljni škriljevac i bituminozni pijesak

MF.4.1.4. Treset

MF.4.2. Tekuće i plinovite energetske sirovine/nosioci

MF.4.2.1. Sirova nafta, kondenzati i tekući prirodni plin (NGL)

MF.4.2.2. Prirodni plin

MF.4.2.3. Opskrba gorivom (Uvoz rezidentnih jedinica u inozemstvu; Izvoz nerezidentnih jedinica na domaćem tržištu)

MF.4.2.3.1. Gorivo za kopneni promet

▼M2

MF.4.2.3.2. Gorivo za vodni promet

MF.4.2.3.3 Gorivo za zračni promet

MF.4.3. Proizvodi pretežno od fosilnih energetskih sirovina

MF.5. Ostali proizvodi

MF.6. Otpad za konačnu obradu i zbrinjavanje

▼B

Odjeljak 6.

NAJDULJE TRAJANJE PRIJELAZNIH RAZDOBLJA

Najdulje trajanje prijelaznog razdoblja za primjenu odredbi ovog Priloga je 2 godine od prvog roka dostavljanja.

▼M1

PRILOG IV.

MODUL ZA RAČUNE IZDATAKA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

Odjeljak 1.

CILJEVI

Računi izdataka za zaštitu okoliša prikazuju podatke, na način koji u potpunosti odgovara podacima objavljenim u okviru europskog sustava računa (ESA), o izdacima za zaštitu okoliša, tj. gospodarskim resursima koje rezidentne jedinice namjenjuju zaštiti okoliša. Takvi računi omogućavaju prikupljanje podataka o nacionalnim izdacima za zaštitu okoliša koji su definirani kao zbroj korištenih usluga za zaštitu okoliša od strane rezidentnih jedinica, bruto ulaganja u fiksni kapital za djelatnosti zaštite okoliša te transfera za zaštitu okoliša koji nisu u suprotnosti s prethodnim stavkama, umanjeno za inozemno financiranje.

Računi izdataka za zaštitu okoliša trebali bi koristiti već postojeće informacije iz nacionalnih računa države (računi proizvodnje i stvaranja dohotka; formiranje bruto fiksnog kapitala prema NACE–u, tablice ponude i uporabe; podaci utemeljeni na klasifikaciji državnih funkcija), strukturnih poslovnih statistika, poslovnih registara i drugih izvora.

U ovome Prilogu definirani su podaci koje države članice trebaju prikupiti, popisati, dostaviti i procijeniti u svrhu računa izdataka za zaštitu okoliša.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

Računi izdataka za zaštitu okoliša imaju jednake granice sustava kao i ESA te pokazuju izdatke za zaštitu okoliša za glavne, sporedne i pomoćne djelatnosti. Obuhvaćeni su sljedeći sektori;

— opća država (uključujući neprofitne institucije koje služe kućanstvima) i društva kao institucionalni sektori koje proizvode usluge za zaštitu okoliša. Specijalizirani proizvođači čija je glavna djelatnost proizvodnja usluga za zaštitu okoliša,

— kućanstva, državni sektor i društva kao potrošači usluga za zaštitu okoliša,

— ostatak svijeta kao korisnik ili izvor transfera za zaštitu okoliša.

▼M2

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice izrađuju račune izdataka za zaštitu okoliša u skladu sa sljedećim značajkama koje su utvrđene u skladu s ESA-om:

— output usluga za zaštitu okoliša. Razlikuju se tržišni output, netržišni output i output pomoćnih djelatnosti,

— intermedijarna potrošnja usluga za zaštitu okoliša,

▼M2

— intermedijarna potrošnja usluga za zaštitu okoliša za proizvodnju usluga za zaštitu okoliša,

— uvoz i izvoz usluga za zaštitu okoliša,

— porez na dodanu vrijednost (PDV) i drugi porezi umanjeni za subvencije na proizvode za zaštitu okoliša,

— bruto ulaganja u fiksni kapital i neto povećanje nefinancijskih neproizvedenih sredstava za proizvodnju usluga za zaštitu okoliša,

— krajnja potrošnja usluga za zaštitu okoliša.

▼M3

_____

▼M2

Svi podaci navode se u milijunima jedinica domaće valute.

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI ZA DOSTAVU

1. Statistički podaci sastavljaju se i dostavljaju jednom godišnje.

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 24 mjeseci od kraja referentne godine. To se primjenjuje od referentne godine 2020.

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) izrađuje procjene ukupnih iznosa na razini ►M3 EU-27 ◄ za glavne agregate ovog modula čim na raspolaganju ima dovoljno podataka o pojedinačnim zemljama. Kad god je to moguće, Komisija (Eurostat) izrađuje i objavljuje procjene podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva je referentna godina 2020.

5. Pri svakom dostavljanju podataka države članice Komisiji dostavljaju godišnje podatke za godine n–2, n–1 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice mogu dostaviti sve dostupne podatke za godine koje prethode 2018.

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

1. Za značajke iz odjeljka 3. podaci se navode raščlanjeni prema:

— vrsti proizvođača/potrošača usluga za zaštitu okoliša kako je utvrđeno u odjeljku 2.,

— razredima klasifikacije djelatnosti za zaštitu okoliša (CEPA) podijeljenima u sljedeće skupine:

— CEPA 1

— CEPA 2

— CEPA 3

— CEPA 4

— CEPA 5

▼M2

— CEPA 6

— zbroj CEPA 7, CEPA 8 i CEPA 9

— sljedećim kategorijama NACE-a za pomoćnu proizvodnju usluga za zaštitu okoliša: NACE Rev. 2, područja B, C, D, odjeljak 36. Podaci za područje C iskazuju se na sljedeći način:

— NACE C.10–C.12 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda; pića i duhanskih proizvoda

— NACE C.17 – Proizvodnja papira i proizvoda od papira

— NACE C.19–20 – Proizvodnja koksa, kemikalija i rafiniranih naftnih i kemijskih proizvoda

— NACE C.21–23 – Proizvodnja farmaceutskih proizvoda, proizvoda od gume i plastike i ostalih nemetalnih proizvoda

— NACE C.24 – Proizvodnja metala

— NACE C.25–30 – Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, uključujući strojeve i opremu

— NACE C.13–16, 18, 31–33 – Ostale proizvodne djelatnosti

Države članice u kojima ukupni iznos prihoda ili broj zaposlenih osoba u jednoj ili više tih raščlambi prema NACE-u čini manje od 1 % ukupne vrijednosti za Uniju ne trebaju dostavljati podatke za te raščlambe prema NACE-u.

2. Razredi CEPA-e iz točke 1. su sljedeći:

CEPA 1 – Zaštita zraka i klime

CEPA 2 – Gospodarenje otpadnim vodama

CEPA 3 – Gospodarenje otpadom

CEPA 4 – Zaštita i sanacija tla, podzemnih voda i površinskih voda

CEPA 5 – Smanjenje buke i vibracija

CEPA 6 – Zaštita biološke raznolikosti i krajolika

CEPA 7 – Zaštita od zračenja

CEPA 8 – Istraživanje i razvoj okoliša

CEPA 9 – Ostale djelatnosti zaštite okoliša.

Odjeljak 6.

NAJDUŽE TRAJANJE PRIJELAZNIH RAZDOBLJA

Najduže prijelazno razdoblje za provedbu odredbi iz ovog priloga traje dvije godine od prvog roka za dostavljanje podataka.

▼M1

PRILOG V.

MODUL ZA RAČUNE SEKTORA EKOLOŠKIH DOBARA I USLUGA

Odjeljak 1.

CILJEVI

Statistički podaci o ekološkim dobrima i uslugama prikupljaju i prikazuju podatke o djelatnostima proizvodnje nacionalnog gospodarstva koji stvaraju ekološke proizvode na način koji je u skladu s podacima objavljenima u okviru ESA-e.

Računi sektora ekoloških dobara i usluga trebali bi koristiti već postojeće informacije iz nacionalnih računa, strukturnih poslovnih statistika, poslovnih registara i drugih izvora.

U ovom Prilogu definirani su podaci koje države članice trebaju prikupiti, popisati, dostaviti i procijeniti za račune ekoloških dobra i usluge.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

Sektor ekoloških dobara i usluga ima jednake granice sustava kao i ESA i sastoji se od svih ekoloških dobara i usluga nastalih unutar granica proizvodnje. ESA definira proizvodnju kao djelatnost koja se provodi pod nadzorom i odgovornošću institucionalne jedinice koja koristi *inpute* rada, kapitala, dobara i usluga da bi proizvela dobra i usluge.

Ekološka dobra i usluge obuhvaćaju sljedeće kategorije: posebne ekološke usluge, proizvodi namijenjeni isključivo okolišu (povezani proizvodi), prilagođena dobra i tehnologije zaštite okoliša.

▼M2

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice izrađuju statistike o sektoru ekoloških dobara i usluga u skladu sa sljedećim značajkama:

— output ukupnog sektora ekoloških dobara i usluga te tržišnih djelatnosti,

— izvoz ukupnog sektora ekoloških dobara i usluga,

— dodana vrijednost ukupnog sektora ekoloških dobara i usluga te tržišnih djelatnosti,

— zaposlenost u ukupnom sektoru ekoloških dobara i usluga te u tržišnim djelatnostima.

Svi podaci iskazuju se u milijunima jedinica nacionalne valute, osim za značajku „zaposlenost”, koja se iskazuje u „ekvivalentu punog radnog vremena”.

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI ZA DOSTAVU

1. Statistički podaci sastavljaju se i dostavljaju jednom godišnje.

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 22 mjeseci od kraja referentne godine. To se primjenjuje od referentne godine 2020.

▼M2

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) izrađuje procjene ukupnih iznosa na razini ►M3 EU-27 ◄ za glavne agregate ovog modula čim na raspolaganju ima dovoljno podataka o pojedinačnim zemljama. Kad god je to moguće, Komisija (Eurostat) izrađuje i objavljuje procjene podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva je referentna godina 2020.

5. Pri svakom dostavljanju podataka, države članice Komisiji dostavljaju godišnje podatke za godine n–2, n–1 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice mogu dostaviti sve dostupne podatke za godine koje prethode 2018.

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

1. Za značajke iz odjeljka 3., podaci se prijavljuju razvrstani prema:

— klasifikaciji ekonomskih djelatnosti NACE Rev. 2, podijeljenoj u sljedeće skupine:

— NACE A

— NACE B

— NACE C

— NACE D

— NACE E

— NACE F

— NACE J

— NACE M

— NACE O

— NACE P

— zbroj NACE G + NACE H + NACE I + NACE K + NACE L + NACE N + NACE Q + NACE R + NACE S + NACE T + NACE U

— razredima klasifikacije djelatnosti zaštite okoliša (CEPA) i klasifikacije djelatnosti upravljanja resursima (CReMA), podijeljenima u sljedeće skupine:

— CEPA 1

— CEPA 2

— CEPA 3

— CEPA 4

— CEPA 5

— CEPA 6

▼M2

— zbroj CEPA 7, CEPA 8 i CEPA 9

— CReMA 10

— CReMA 11

— CReMA 13

— CReMA 13 A

— CReMA 13B

— CReMA 13C

— CReMA 14

— zbroj CReMA 12, CReMA 15 i CReMA 16

2. Razredi CEPA-e iz točke 1. utvrđeni su u Prilogu IV. Razredi CReMA-e iz točke 1. su sljedeći:

CReMA 10 – Gospodarenje vodom

CReMA 11 – Gospodarenje šumskim resursima

CReMA 12 – Gospodarenje divljom florom i faunom

CReMA 13 – Gospodarenje energetskim resursima

CReMA 13 A – Proizvodnja energije iz obnovljivih resursa

CReMA 13B – Štednja i gospodarenje toplinom/energijom

CReMA 13C – Smanjenje uporabe energije iz fosilnih goriva kao sirovine

CReMA 14 – Gospodarenje mineralima

CReMA 15 – Istraživanje i razvoj djelatnosti za gospodarenje resursima

CReMA 16 – Druge djelatnosti gospodarenja resursima.

▼M1

Odjeljak 6.

NAJDUŽE TRAJANJE PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Najduže prijelazno razdoblje za provedbu odredbi iz ovog priloga traje dvije godine od prvog roka za dostavljanje podataka.

▼M1

PRILOG VI.

MODUL ZA RAČUNE FIZIČKOG TOKA ENERGIJE

Odjeljak 1.

CILJEVI

Računi fizičkog toka energije predstavljaju podatke o fizičkom toku energije izraženom u teradžulima na način koji je u potpunosti u skladu s ESA-om. Računi fizičkog toka energije prikazuju energetske podatke u odnosu na gospodarske djelatnosti rezidentnih jedinica nacionalnih gospodarstava razvrstavajući ih prema vrstama gospodarskih djelatnosti. Predstavljaju opskrbu i korištenje prirodnih energetskih *inputa*, energenata te ostataka energije. Gospodarske djelatnosti podrazumijevaju proizvodnju, potrošnju i akumulaciju.

U ovom Prilogu definirani su podaci koje države članice trebaju prikupiti, popisati, dostaviti i procijeniti za račune fizičkog toka energije.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

Računi fizičkog toka energije imaju jednake granice sustava kao i ESA i također se temelje na načelu rezidentnosti.

U skladu s ESA-om, jedinica predstavlja rezidentnu jedinicu države kada ima središte gospodarskog interesa na gospodarskom području te države, tj. kada duže razdoblje (1 godina ili više) sudjeluje u gospodarskim djelatnostima na tom području.

Računi fizičkog toka energije prikazuju tokove fizičke energije koji proizlaze iz djelatnosti svih rezidentnih jedinica, bez obzira na to gdje se ti tokovi geografski odvijaju.

Računi fizičkog toka energije bilježe fizičke tokove energije iz okoliša prema gospodarstvu, unutar gospodarstva i iz gospodarstva natrag u okoliš.

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice pripremaju račune fizičkog toka energije u skladu sa sljedećim značajkama:

— fizički tokovi energije grupirani u tri generičke kategorije:

  i. *inputi* prirodne energije,

  ii. energenti,

  iii. ostaci energije.

— podrijetlo fizičkih tokova energije, grupirano u pet kategorija: proizvodnja, potrošnja, akumulacija, ostatak svijeta i okoliš,

— odredište fizičkih tokova energije, grupirano u istih pet kategorija kao i podrijetlo fizičkih tokova energije.

Svi podaci iskazuju se u teradžulima.

▼M1

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI DOSTAVE

1. Statistički podaci popisuju se i dostavljaju jednom godišnje.

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 21 mjeseca nakon kraja referentne godine.

3. Kako bi se zadovoljila potreba korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) priprema procjenu ukupnih iznosa za ►M3 27 ◄ država članica EU-a za glavne agregate ovog modula čim bude dostupno dovoljno podataka za svaku državu. Komisija (Eurostat), kad god je to moguće, priprema i objavljuje procjenu podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva referentna godina je 2015.

5. Pri prvom dostavljanju podataka, države članice navode godišnje podatke za razdoblje od 2014. do prve referentne godine.

6. Pri svakom sljedećem dostavljanju podataka, države članice Komisiji šalju godišnje podatke za godine n – 2, n – 1 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice mogu dostaviti sve dostupne podatke za godine koje prethode 2014.

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

1. Za značajke iz odjeljka 3. navode se sljedeći podaci u fizičkim jedinicama:

— Tablica opskrbe za tokove energije. Ta tablica prikazuje opskrbu *inputa* prirodnom energijom, energentima te ostacima energije (u redcima) prema podrijetlu, tj. „dobavljaču” (u stupcima).

— tablica potrošnje za tokove energije. Ta tablica prikazuje uporabu *inputa* prirodne energije, energenata te ostataka energije (u redcima) prema odredištu, tj. „potrošaču” (u stupcima).

— Tablica emisija koja se odnosi na tok energije. Ta tablica prikazuje emisije koje se odnose na korištenje *inputa* energije i energenata (u redcima) prema jedinicama uporabe i emisije (u stupcima).

— tablica veza koja prikazuje različite elemente koji predstavljaju razliku među energetskim računima i energetskim bilancama.

2. Tablice opskrbe i uporabe tokova energije (uključujući tokove važne za emisije) imaju isti oblik redaka i stupaca.

3. Stupci označavaju podrijetlo (opskrbu) ili odredište (uporabu) fizičkih tokova. Stupci su grupirani u pet kategorija:

— „proizvodnja” se odnosi na proizvodnju dobara i usluga. Proizvodna djelatnost klasificirana je prema NACE Rev. 2, a podaci se navode na agregatnoj razini A*64;

▼M1

— djelatnosti „potrošnje” iskazuju se ukupno i podijeljene u tri podskupine (prijevoz, grijanje/hlađenje, ostalo) za finalnu potrošnju privatnih kućanstava.

— „Akumulacija” se odnosi na promjene u zalihama energetskih proizvoda unutar gospodarstva.

— „Ostatak svijeta” bilježi tokove uvezenih i izvezenih proizvoda.

— „Okoliš” označava podrijetlo ulaznih tokova i odredište ostalih tokova.

4. Redci opisuju tip fizičkih tokova klasificiranih u prvoj alineji odjeljka 3.

5. Klasifikacija *inputa* prirodne energije, energenata te ostataka energije kako slijedi:

— *inputi* prirodne energije grupirani su u *inpute* neobnovljive prirodne energije i *inpute* obnovljive prirodne energije,

— energenti su razvrstani u skladu s klasifikacijom koja se koristi u europskoj energetskoj statistici,

— ostaci energije uključuju otpad (bez novčane vrijednosti); gubitke prilikom vađenja/crpljenja, podjele/transporta, prerade/pretvorbe i skladištenja; kao i bilancirajuće stavke za tablice bilance opskrbe i korištenja.

6. „Most” između pokazatelja načela rezidentnosti i pokazatelja utemeljenog na osnovi područja prikazan je za cijelo nacionalno gospodarstvo (bez podjele na gospodarske grane) i računa se na sljedeći način:

ukupno korištenje energije od strane rezidentnih jedinica

– korištenje energije od strane rezidentnih jedinica u inozemstvu

+ korištenje energije od strane nerezidenata na području

+ statističke razlike

= nacionalna bruto potrošnja energije (na osnovi područja)

Odjeljak 6.

NAJDUŽE TRAJANJE PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

Najduže prijelazno razdoblje za provedbu odredbi iz ovog priloga traje dvije godine od prvog roka za dostavljanje podataka.

▼M3

PRILOG VII.

MODUL ZA RAČUNE ŠUMA

Odjeljak 1.

CILJEVI

U računima šuma bilježe se i prikazuju podaci o šumskim resursima i gospodarskim djelatnostima u šumarstvu i industriji sječe drva na način koji je potpuno usklađen s podacima koji se izvješćuju na temelju ESA-e 2010. Računi šuma pružaju komplementarne informacije i u njima se upotrebljavaju koncepti prilagođeni posebnom karakteru šuma, šumarstva i industrije sječe drva.

U ovom su Prilogu utvrđeni podaci koje države članice trebaju prikupljati, pripremati, dostavljati i ocjenjivati za račune šuma.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

U računima šuma bilježe se zalihe i tokovi šumskih resursa (pošumljena zemljišta i drvna građa) te gospodarske djelatnosti u šumarstvu i industriji sječe drva, među ostalim proizvodnja oblog drva te iskorištavanje i skupljanje šumskih plodova i proizvoda, osim šumskih sortimenata.

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice pripremaju račune šuma u skladu sa značajkama opisanima u ovom odjeljku.

1. Računi imovine za pošumljena zemljišta i drvnu građu. Pošumljeno zemljište definira se kao skup sljedećih triju točaka.

   (a) Šuma koja je dostupna za opskrbu drvom: šume u kojima okolišna, socijalna ili gospodarska ograničenja nemaju znatan učinak na trenutačnu ili potencijalnu opskrbu drvom. Ta ograničenja mogu se temeljiti na pravnim pravilima, odlukama upravitelja ili vlasnika ili drugim razlozima.

   (b) Šuma koja nije dostupna za opskrbu drvom: sve šume za koje se smatra da nisu dostupne za opskrbu drvom u skladu s točkom (a). To su šume u kojima okolišna, socijalna, gospodarska ili pravna ograničenja onemogućuju bilo kakvu značajnu opskrbu drvom. To uključuje i. šume s pravnim ograničenjima ili ograničenjima koja proizlaze iz drugih političkih odluka kojima se u potpunosti isključuje ili znatno ograničava opskrba drvom zbog razloga kao što su očuvanje okoliša ili bioraznolikosti (zaštitna šuma, nacionalni parkovi, prirodni rezervati i druga zaštićena područja kao što su ona od posebnog okolišnog, znanstvenog, povijesnog, kulturnog ili duhovnog interesa); ii. šume u kojima je fizička proizvodnja ili kvaliteta drva na preniskoj razini ili su troškovi prikupljanja i prijevoza previsoki da bi se opravdalo prikupljanje drva, osim povremene sječe za vlastitu krajnju uporabu.

   (c) Drugo pošumljeno zemljište.

   „Šuma” se definira kao zemljište koje obuhvaća više od 0,5 hektara s drvećem višim od pet metara i zastorom krošnje većim od 10 % ili drvećem koje te pragove može dosegnuti in situ. To ne uključuje zemljište koje se upotrebljava prvenstveno kao poljoprivredno zemljište ni drveće u urbanim okruženjima kao što su gradski parkovi, ulice i vrtovi.

   „Drugo pošumljeno zemljište” definira se kao zemljište koje nije kategorizirano kao šuma i obuhvaća više od 0,5 hektara; s drvećem višim od pet metara i zastorom krošnje od 5 % do 10 % ili drvećem koje te pragove može dosegnuti in situ; ili zemljište kod kojeg je više od 10 % površine obraslo grmljem, šibljem i drvećem. To ne uključuje zemljište koje se upotrebljava prvenstveno kao poljoprivredno zemljište ni drveće u urbanim okruženjima kao što su gradski parkovi, ulice i vrtovi.

▼M3

„Godišnji neto porast drvne građe” definira se kao prosječna godišnja stopa rasta živog drveća minus prosječni godišnji mortalitet.

„Uklanjanja” se definiraju kao količina cjelokupnog drveća, živog ili mrtvog, koje je posječeno i uklonjeno iz šume, s drugog pošumljenog zemljišta ili drugih mjesta sječe. To uključuje neprodano oblo drvo koje se skladišti uz cestu na rubu šume. To uključuje i prirodne gubitke koji su nadoknađeni, uklanjanja drva koje je ranije posječeno tijekom godine, uklanjanja drva bez stabla (kao što su panjevi i grane) i uklanjanje drveća koje je uništeno ili oštećeno prirodnim uzrocima (odnosno prirodni gubici), npr. zbog požara, vjetra, insekata i bolesti. To ne uključuje nedrvnu biomasu ni drvo koje je ostavljeno u šumi i nije uklonjeno tijekom godine, npr. panjevi, grane, krošnje i ostaci kod sječe (otpad kod prikupljanja).

„Nepovratni gubici” definiraju se kao ostaci kod sječe i svi ostaci vjetroizvale koji se ne mogu ukloniti iz šume, kao i drvna građa koja je izgubljena u šumskim požarima.

2. Ekonomski računi u kojima se izvješćuje o gospodarskim djelatnostima u šumarstvu i industriji sječe drva. Šumarstvo i industrija sječe drva definiraju se kao lokalne jedinice prema vrsti djelatnosti (lokalni JVD) koje obavljaju djelatnosti kategorizirane pod NACE Rev. 2 odjeljak A02.

Izvješćuje se o sljedećim značajkama u skladu s definicijama ESA-e 2010.:

— output,

— od čega: output za vlastitu krajnju uporabu,

— intermedijarna potrošnja,

— bruto dodana vrijednost,

— potrošnja fiksnog kapitala,

— ostali porezi na proizvodnju,

— ostale subvencije na proizvodnju,

— naknade zaposlenicima,

— bruto investicije u fiksni kapital i stjecanje umanjeno za otuđenje nefinancijskih neproizvodnih sredstava,

— promjene u inventaru,

— kapitalni transferi.

Države članice izvješćuju o zaposlenosti u šumarstvu i industriji sječe drva u tisućama godišnjih jedinica rada (GJR) kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 138/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI SLANJA

1. Statistički podaci pripremaju se i dostavljaju jednom godišnje.

([1]) Uredba (EZ) br. 138/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. prosinca 2003. o ekonomskim računima u poljoprivredi na području Zajednice (SL L 33, 5.2.2004., str. 1.).

▼M3

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 21 mjeseca od kraja referentne godine.

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) priprema procjene ukupnih iznosa na razini EU-a za glavne agregate ovog modula čim na raspolaganju ima dovoljno podataka po zemljama. Kad god je to moguće, Komisija (Eurostat) priprema i objavljuje procjene podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva je referentna godina 2023.

5. Države članice pri prvom dostavljanju podataka uključuju godišnje podatke od 2022. do prve referentne godine.

6. Prilikom svakog sljedećeg dostavljanja podataka Komisiji države članice dostavljaju godišnje podatke za godine n–2, n–1 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice ponovno dostavljaju podatke za godine od 2022. nadalje svaki put kad se podaci izmijene. Države članice mogu dostaviti dostupne podatke za godine prije 2022.

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

Za značajke iz odjeljka 3. izvješćuje se o sljedećim podacima:

1. Površina pošumljenog zemljišta, raščlanjena na:

   — šume koje su dostupne za ospkrbu drvom,

   — šume koje nisu dostupne za opskrbu drvom,

   — drugo pošumljeno zemljište.

   Svaka od tih kategorija dodatno se raščlanjuje na:

   — početnu površinu na početku referentne godine,

   — pošumljavanje i druga povećanja,

   — krčenje šuma i druga smanjenja,

   — statističku reklasifikaciju,

   — završnu površinu na kraju referentne godine.

   Podaci se dostavljaju u tisućama hektara.

2. Količina drvne građe, raščlanjena na:

   — šume koje su dostupne za ospkrbu drvom,

   — šume koje nisu dostupne za opskrbu drvom,

   — drugo pošumljeno zemljište.

   Šume koje su dostupne za opskrbu drvom dodatno se raščlanjuju na:

   — početne zalihe na početku referentne godine,

   — neto porast,

▼M3

— uklanjanja,

— nepovratne gubitke,

— statističku reklasifikaciju,

— izravnavajuće stavke,

— završne zalihe na kraju referentne godine.

Šume koje nisu dostupne za opskrbu drvom i drugo pošumljeno zemljište dodatno se raščlanjuju na:

— početne zalihe na početku referentne godine,

— uklanjanja,

— druge promjene (od početnih do završnih zaliha),

— završne zalihe na kraju referentne godine.

Podaci se dostavljaju s korom, u tisućama m^3.

3. Vrijednost drvne građe, raščlanjena na:

— šume koje su dostupne za ospkrbu drvom,

— šume koje nisu dostupne za opskrbu drvom,

— drugo pošumljeno zemljište.

Šume koje su dostupne za ospkrbu drvom dodatno se raščlanjuju na:

— početne zalihe na početku referentne godine,

— neto porast,

— uklanjanja,

— nepovratne gubitke,

— revalorizaciju,

— statističku reklasifikaciju,

— izravnavajuće stavke,

— završne zalihe na kraju referentne godine.

Šume koje nisu dostupne za opskrbu drvom i drugo pošumljeno zemljište dodatno se raščlanjuju na:

— početne zalihe na početku referentne godine,

— uklanjanja,

— druge promjene (od početnih do završnih zaliha),

▼M3

— završne zalihe na kraju referentne godine.

Podaci se navode u milijunima nacionalne valute.

4. Output iz odjeljka 3. za ekonomske se račune dostavlja u skladu sa sljedećom raščlambom, a proizvodi se definiraju prema klasifikaciji proizvoda po djelatnostima verzije 2.1.:

— sadnice šumskog drveća (proizvod 02.10.11) i sjemenje šumskog drveća (proizvod 02.10.12),

— šumsko drveće, definirano kao neto porast drvne građe u kultiviranim šumama (proizvod 02.10.30),

— grubo obrađeno drvo (proizvod 02.20.1), uključujući prodaju drvne građe iz nekultiviranih šuma, koje se sastoji od sljedećih stavki o kojima se izvješćuje u dva zasebna retka:

i. ogrjevnog drva (proizvodi 02.20.14 i 02.20.15);

ii. trupaca, odnosno zbroja trupaca četinjača (proizvod 02.20.11), trupaca listača, osim tropskog drveća (proizvod 02.20.12) i trupaca tropskog drveća (proizvod 02.20.13);

— šumski plodovi i proizvodi, osim drva (proizvod 02.30),

— usluge karakteristične za djelatnosti šumarstva i sječe drva definirane kao usluge rasadnika šumskog drveća (proizvod 02.10.2), pomoćne usluge u šumarstvu (proizvod 02.4) i sve druge usluge koje pruža lokalna jedinica prema vrsti djelatnosti (JVD) u šumarskoj industriji,

— ostali proizvodi iz povezanih sporednih djelatnosti u lokalnom JVD-u, kao što su gljive i tartufi (01.13.8), ostalo bobičasto voće i drugo voće roda *Vaccinium* d.n. (01.25.19), prirodni kaučuk (01.29.10), ostalo grubo obrađeno drvo, uključujući nacijepane štapove i kolce (16.10.39.), drveni ugljen (20.14.72.), usluge prirodnih rezervata, uključujući usluge zaštite divljih životinja (91.04.12) i svi drugi proizvodi koje proizvodi lokalni JVD.

Intermedijarna potrošnja šumarstva i industrije sječe drva iz odjeljka 3. dostavlja se u skladu sa sljedećom raščlambom i proizvodi se definiraju prema klasifikaciji proizvoda po djelatnostima verzije 2.1.:

— zbroj sadnica šumskog drveća (proizvod 02.10.11), sjemenja šumskog drveća (proizvod 02.10.12) i šumskog drveća (proizvod 02.10.3) koje se upotrebljava za proizvodnju drvne građe,

— zbroj energije i sredstava za podmazivanje, među ostalim električne energije (proizvod 35.11.10), motornog benzina (proizvod 19.20.21), prirodnog plina, ukapljenog ili u plinovitom stanju (proizvod 06.20.10), ulja za podmazivanje i teških ulja, d. n. (proizvod 19.20.29) i ostali slični proizvodi,

— zbroj usluga karakterističnih za djelatnosti šumarstva i sječe drva, među ostalim usluga rasadnika šumskog drveća (proizvod 02.10.2), pomoćnih usluga u šumarstvu (proizvod 02.4) i svih drugih usluga koje pruža lokalni KAU u šumarstvu i industriji sječe drva,

— drugi proizvodi i usluge koji nisu uključeni ni u koju varijablu intermedijarne potrošnje.

▼M3

Promjene u inventaru šumarstva i industrije sječe drva iz odjeljka 3. dostavljaju se u skladu sa sljedećom raščlambom:

— promjene u proizvodnji kultivirane biološke imovine u tijeku,

— sve druge promjene u inventaru.

Sve se značajke dostavljaju u milijunima nacionalne valute.

5. Podaci o drugom pošumljenom zemljištu dostavljaju se dobrovoljno.

Odjeljak 6.

NAJDULJE TRAJANJE PRIJELAZNIH RAZDOBLJA

Najdulje trajanje prijelaznog razdoblja za primjenu odredbi ovog Priloga je dvije godine od prvog roka dostavljanja.

▼M3

PRILOG VIII.

MODUL ZA RAČUNE SUBVENCIJA ZA OKOLIŠ I SLIČNIH TRANSFERA

Odjeljak 1.

CILJEVI

U računima subvencija za okoliš i sličnih transfera bilježe se i prikazuju podaci o tekućim i kapitalnim transferima namijenjenima za podupiranje aktivnosti zaštite okoliša i prirodnih resursa, uključujući proizvodnju i upotrebu ekoloških proizvoda, na način koji je usklađen s konceptima i definicijama ESA-e 2010.

U ovom su Prilogu utvrđeni podaci koje države članice trebaju prikupljati, pripremati, dostavljati i ocjenjivati za račune subvencija za okoliš i sličnih transfera. Ti se podaci upotrebljavaju i za prikupljanje nacionalnih izdataka za zaštitu okoliša kako je utvrđeno u Prilogu IV.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

U računima subvencija za okoliš i sličnih transfera bilježe se nepovratni iznosi koje opća država isplaćuje institucionalnim sektorima (u okviru nacionalnog gospodarstva i u ostatku svijeta) i koja isplaćuju nerezidenti (ostatak svijeta) u svrhu zaštite okoliša ili smanjenja uporabe i iskorištavanja prirodnih resursa.

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice pripremaju račune subvencija za okoliš i sličnih transfera u skladu sa sljedećim značajkama:

— subvencije (ESA 2010. oznaka D.3),

— ostali tekući transferi (ESA 2010. oznake D.6 i D.7);

— kapitalni transferi (ESA 2010. oznaka D.9).

Svi podaci navode se u milijunima jedinica nacionalne valute.

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI DOSTAVLJANJA

1. Statistički podaci pripremaju se i dostavljaju jednom godišnje.

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 24 mjeseca od kraja referentne godine.

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) izrađuje procjene ukupnih iznosa na razini EU-a za glavne agregate ovog modula čim na raspolaganju ima dovoljno podataka po zemljama. Kad god je to moguće, Komisija (Eurostat) izrađuje i objavljuje procjene podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva je referentna godina 2023.

5. Države članice pri prvom dostavljanju podataka uključuju godišnje podatke od 2022. do prve referentne godine.

▼M3

6. Pri svakom sljedećem dostavljanju podataka Komisiji države članice dostavljaju godišnje podatke za godine n–2, n–1 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice ponovno dostavljaju podatke za godine od 2022. nadalje svaki put kad se podaci izmijene. Države članice mogu dostaviti dostupne podatke za godine prije 2022.

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

1. Za značajke iz odjeljka 3. podatke dostavlja:

— isplatitelj iz institucionalnog sektora, kako slijedi:

— opća država,

— ostatak svijeta;

— primatelj iz institucionalnog sektora, kako slijedi:

— opća država,

— trgovačka društva,

— kućanstva,

— neprofitne institucije koje služe kućanstvima,

— ostatak svijeta.

2. Za svaku kategoriju izvješćivanja iz točke 1. podaci se dostavljaju prema razredima klasifikacije djelatnosti za zaštitu okoliša (CEPA) i klasifikacije djelatnosti gospodarenja resursima (CReMA) podijeljenima u sljedeće skupine:

— CEPA 1,

— CEPA 2,

— CEPA 3,

— CEPA 4,

— CEPA 5,

— CEPA 6 (uključujući prijašnju CReMA 12);

— zbroj CEPA 7, CEPA 8 i CEPA 9,

— CReMA 10,

— CReMA 11,

— CReMA 13,

— CReMA 13A,

— CReMA 13B,

— CReMA 13C,

▼M3

— CReMA 14,

— zbroj CReMA 15 i CReMA 16.

3. Transferi koje su od opće države primila trgovačka društva razvrstani u skupine po zbroju svih razreda CEPA (CEPA od 1 do 9) i svih razreda CReMA (CReMA od 10 do 16) dalje se razvrstavaju u skladu s klasifikacijom gospodarskih djelatnosti NACE Rev. 2 kako slijedi:

— NACE A – poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo,

— NACE B – rudarstvo i vađenje,

— NACE C – prerađivačka industrija,

— NACE D – opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija,

— NACE E – opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša,

— NACE F – građevinarstvo,

— NACE G – trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala,

— NACE H – prijevoz i skladištenje,

— NACE I–U – ostala područja NACE-a.

4. Razredi CEPA iz točaka 2. i 3. utvrđeni su u Prilogu IV., razredi CReMA utvrđeni su u Prilogu V.

Odjeljak 6.

NAJDULJE TRAJANJE PRIJELAZNIH RAZDOBLJA

Najdulje trajanje prijelaznog razdoblja za primjenu odredbi ovog Priloga je dvije godine od prvog roka dostavljanja.

▼M3

PRILOG IX.

MODUL ZA RAČUNE EKOSUSTAVA

Odjeljak 1.

CILJEVI

U računima ekosustava predstavljaju se podaci o obuhvatu i stanju imovine ekosustava i usluga koje oni pružaju društvu i gospodarstvu. Podaci su u skladu s SEEA EA-om i kompatibilni su s podacima o kojima se izvješćuje na temelju ESA-e 2010.

U računima ekosustava upotrebljavaju se postojeće informacije, kad je to moguće, među ostalim dobivene promatranjem Zemlje, iz izvješćâ o okolišu i iz drugih izvora podataka.

Odjeljak 2.

OBUHVAT

U računima ekosustava bilježe se obuhvat i stanje ekosustava te tokovi usluga ekosustava.

Obuhvat ekosustava prostorne su dimenzije ekosustava na području. Računi obuhvata ekosustava obuhvaćaju kopnene (uključujući slatkovodne) i morske ekosustave na državnom području.

Stanje ekosustava kvaliteta je ekosustava koja se mjeri prema njegovim abiotičkim, biotičkim i prostornim značajkama prema tipovima ekosustava.

Usluge ekosustava dobrobiti su koje ekosustavi pružaju za gospodarske i druge ljudske aktivnosti. One uključuju i. opskrbu, ii. regulaciju i očuvanje te iii. kulturne usluge. U računima usluga ekosustava bilježe se ponuda i uporaba usluga ekosustava koje pružaju ekosustavi na državnom području.

Tematski računi su računi u kojima se podaci organiziraju u skladu s posebnim temama politike kao što su bioraznolikost, klimatske promjene, oceani i urbana područja.

Odjeljak 3.

POPIS ZNAČAJKI

Države članice pripremaju račune ekosustava u skladu sa značajkama u nastavku.

1. Računi obuhvata ekosustava u kojima se bilježe površina i promjena površine svakog tipa ekosustava unutar državnog područja. Države članice o računima obuhvata ekosustava izvješćuju u tisućama hektara.

2. Sastavni dio računa obuhvata ekosustava je matrica pretvorbe u kojoj se bilježe pretvorba iz jednog ekosustava u drugi u dva vremenska perioda u hektarima.

3. Računi stanja ekosustava u kojima se bilježe značajke ekosustava kako slijedi:

   (a) za naselja i druga umjetna područja:

   — o zelenim površinama u gradovima te okolnim naseljima i predgrađima izvješćuje se kao postotak ukupne površine, izračunan za cijelu površinu gradova i okolnih naselja i predgrađa, uključujući sve tipove ekosustava na toj površini,

   — o koncentraciji lebdećih čestica, promjera do 2,5 μm u gradovima, izvješćuje se u $\mu g/m^3$ kao nacionalni prosjek za razdoblje izvješćivanja;

▼M3

(b) za zemljište pod usjevima:

— o zalihama organskog ugljika u površinskom sloju tla izvješćuje se u tonama/ha kao nacionalni prosjek za razdoblje izvješćivanja;

(c) za travnjake:

— o zalihama organskog ugljika u površinskom sloju tla izvješćuje se u tonama/ha kao nacionalni prosjek za razdoblje izvješćivanja;

(d) za zemljište pod usjevima i travnjake zajedno:

— o indeksu populacije čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima izvješćuje se kao ukupni nacionalni indeks za razdoblje izvješćivanja;

(e) za šume i šumska područja:

— o mrtvom drvu izvješćuje se u m3/ha kao nacionalni prosjek za razdoblje izvješćivanja,

— o gustoći šumskog pokrova izvješćuje se u % kao nacionalni prosjek za razdoblje izvješćivanja;

— o indeksu čestih vrsta ptica šumskih staništa; indeks za ptice šumskih staništa opisuje kretanja brojnosti čestih vrsta ptica šumskih staništa s obzirom na njihovu raširenost u Europi tijekom vremena; to je skupni indeks koji je nastao na temelju podataka dobivenih promatranjem vrsta ptica svojstvenih šumskim staništima u Europi; indeks se temelji na određenom popisu vrsta u svakoj državi članici.

(f) za morske obale, dine i močvarna područja uz more:

— o udjelu umjetnog nepropusnog pokrova, koji se nalazi na morskoj obali koja uključuje ekosustave morske obale, dine i močvarna područja uz more, izvješćuje se u postocima kao nacionalni prosjek za razdoblje izvješćivanja.

Gradovi te gradovi i predgrađa su lokalne upravne jedinice kategorizirane u skladu s tipologijom stupnja urbanizacije utvrđenom u Uredbi (EU) 2017/2391 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

4. Računi usluga ekosustava u kojima se bilježe ponuda i uporaba usluga ekosustava u tablicama ponude i uporabe. U tablici ponude bilježi se ponuda usluga ekosustava koje ekosustavi pružaju socioekonomskom sustavu. U tablici uporabe bilježi se uporaba usluga ekosustava po vrsti uporabe kako je definirano u odjeljku 5.

Tablice ponude i uporabe dostavljaju se u fizičkim jedinicama u nastavku.

(a) Usluge opskrbe

— Opskrba usjeva definira se kao doprinos ekosustava rastu biljaka koji se približno izračunava na temelju količine požetih usjeva za različite namjene. To uključuje proizvodnju hrane i vlakana, krmne usjeve i energiju te biomasu za pašu, kako je utvrđeno u Prilogu III. tablici A odjeljcima 1.1. i 1.2.

— Oprašivanje definira se kao doprinos divljih oprašivača u ekosustavu proizvodnji usjeva navedenih u prvoj alineji. O doprinosima se izvješćuje u tonama usjeva ovisnih o oprašivačima koji se mogu povezati s divljim oprašivačima po vrsti usjeva za glavne vrste usjeva ovisnih o oprašivačima, koji se sastoje od voćaka, bobica, rajčice, uljarice i „drugo”.

([1]) Uredba (EU) 2017/2391 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1059/2003 u pogledu prostornih tipologija (Tercet) (SL L 350, 29.12.2017., str. 1.).

▼M3

— Opskrba drva definira se kao doprinos ekosustava rastu drveća i druge drvne biomase i dostavlja se kao neto porast kako je definirano u Prilogu VII. s korom i u tisućama m^3.

(b) Usluge regulacije i očuvanja

— Filtriranje zraka definira se kao doprinos ekosustava filtriranju onečišćujućih tvari u zraku putem taloženja, apsorbiranja, vezanja i pohrane onečišćujućih tvari u komponente ekosustava (posebno drveće). Time se smanjuju štetni učinci onečišćujućih tvari. O doprinosima se izvješćuje u tonama adsorbiranih lebdećih čestica.

— Globalna regulacija klime definira se kao doprinos ekosustava smanjenju koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi uklanjanjem (neto sekvestracija) ugljika iz atmosfere i zadržavanjem (pohrana) ugljika u ekosustavima. O doprinosima se izvješćuje u tonama neto sekvestracije ugljika i tonama organskog ugljika pohranjenog u kopnenim ekosustavima, uključujući zalihe iznad zemlje i ispod zemlje.

— Lokalna regulacija klime definira se kao doprinos ekosustava regulaciji okolnih atmosferskih uvjeta u urbanim područjima putem vegetacije koja poboljšava životne uvjete ljudi i podupire gospodarsku proizvodnju. To se izražava i priopćuje kao smanjenje temperature u gradovima kao posljedica gradske vegetacije u stupnjevima Celzija na dane kad je temperatura iznad 25 stupnjeva Celzija.

(c) Kulturne usluge

— Usluge povezane s turizmom koje se temelje na prirodi definiraju se kao doprinos ekosustava, posebno na temelju biofizičkih značajki i kvaliteta ekosustava, koji omogućuje ljudima da upotrebljavaju okoliš i u njemu uživaju putem izravnih, *in situ*, fizičkih i iskustvenih interakcija s okolišem. O tim se doprinosima izvješćuje kao broj noćenja u hotelima, hostelima, kampovima itd. koja se mogu pripisati posjetima ekosustavima.

5. U računima ekosustava upotrebljava se sljedeća tablica vrsta ekosustava:

Kategorija	Vrsta ekosustava
1	Naselja i druga umjetna područja
2	Zemljište pod usjevima
3	Travnjaci (pašnjaci, poluprirodni i prirodni travnjaci)
4	Šume i šumska područja
5	Vrištine i grmlje
6	Ekosustavi s oskudnom vegetacijom
7	Kopnena močvarna područja
8	Rijeke i kanali
9	Jezera i akumulacije
10	Morske uvale i prijelazne vode
11	Morske obale, dine i močvarna područja uz more
12	Morski ekosustavi (obalno more, grebeni i otvoreni ocean)

▼M3

Odjeljak 4.

PRVA REFERENTNA GODINA, UČESTALOST I ROKOVI DOSTAVLJANJA

1. Statistički podaci pripremaju se i dostavljaju:

   — svake tri godine za račune obuhvata i stanja ekosustava; podaci upućuju na reprezentativni prosjek u referentnoj godini i matricu pretvorbe za promjenu tijekom te tri godine između dvije referentne godine;

   — na godišnjoj osnovi, pod uvjetom da je Komisija (Eurostat) stavila na raspolaganje alate za modeliranje za izračun usluga ekosustava za račune usluga ekosustava; svake 3 godine za račune usluga ekosustava ako ti alati nisu na raspolaganju.

2. Statistički podaci dostavljaju se u roku od 24 mjeseca od kraja referentne godine.

3. Kako bi zadovoljila potrebe korisnika za potpunim i pravovremenim skupovima podataka, Komisija (Eurostat) izrađuje procjene ukupnih iznosa na razini EU-a čim na raspolaganju ima dovoljno podataka o pojedinačnim zemljama. Kad god je to moguće, Komisija (Eurostat) izrađuje i objavljuje procjene podataka koje države članice nisu dostavile u roku utvrđenom u točki 2.

4. Prva referentna godina je 2024. Za matricu pretvorbe prva je referentna godina 2027.

5. Države članice pri prvom dostavljanju podataka uključuju podatke od 2024. za račune obuhvata i stanja te za tablice ponude i uporabe usluga ekosustava u fizičkim jedinicama. Za matricu pretvorbe podaci pokazuju promjene od 2024. do 2027.

6. Pri svakom sljedećem dostavljanju podataka Komisiji države članice za usluge ekosustava dostavljaju podatke o računima obuhvata i stanja za godine n–3 i n, pri čemu je n referentna godina. Države članice ponovno dostavljaju podatke od 2024. nadalje svaki put kad se podaci izmijene. Države članice mogu dostaviti dostupne podatke za godine prije 2024.

Odjeljak 5.

TABLICE ZA IZVJEŠĆIVANJE

1. Računi obuhvata ekosustava: za sve tipove ekosustava iz odjeljka 3. pri prvom slanju dostavljaju se podaci za prvu referentnu godinu. Pri svakom sljedećem dostavljanju podataka dostavljaju se sljedeći podaci:

   — površina u prethodnoj referentnoj godini,

   — povećanja,

   — smanjenja,

   — površina u aktualnoj referentnoj godini.

   U matrici pretvorbe bilježe se pretvorbe svih tipova ekosustava iz odjeljka 3. od prethodne do aktualne referentne godine.

2. Računi usluga ekosustava: za usluge ekosustava iz odjeljka 3. podaci se dostavljaju u tablicama ponude i uporabe na sljedeći način:

   (a) tablica ponude u kojoj se bilježi godišnja ponuda usluga kako je navedeno u odjeljku 3. za sve vrste ekosustava kako je navedeno u odjeljku 3., osim kategorija 10. i 12.;

▼M3

(b) tablica uporabe u kojoj se bilježi uporaba usluga ekosustava u skladu sa sljedećom raščlambom:

— intermedijarna potrošnja gospodarskih djelatnosti;

— krajnja potrošnja države,

— krajnja potrošnja kućanstava,

— bruto investicije,

— izvoz.

3. Država članica nije obvezna izvješćivati podatke ako njezina ukupna površina zemljišta ne prelazi 0,3 % ukupne površine zemljišta Unije.

Odjeljak 6.

NAJDULJE TRAJANJE PRIJELAZNIH RAZDOBLJA

Najdulje trajanje prijelaznog razdoblja za primjenu odredbi ovog Priloga je dvije godine od prvog roka dostavljanja.